

I tilslutning til reglerne om afsigelse af dødsformodningsdom, har der gennem retspraksis udviklet sig en adgang for skifteretterne til at afsige kendelse om, at en person må anses for død. I lighed med dødsformodningsdom efter lov om borteblevne forudsætter sådan kendelse om dødsfald, at den pågældende person er forsvundet, således at der ikke kan udstedes dødsattest.

Justitsministeriet kan tiltræde Skiftelovsudvalgets anbefaling af, at denne praksis lovfæstes. Afdødes pårørende gives herved en væsentlig gunstigere retstilling end den, der følger af reglerne om dødsformodningsdom i lov om borteblevne.

Til § 5

Bestemmelsens *stk. 1* bestemmer, at skifteretten ved kendelse skal kunne fastslå, at en person skal anses for død. Kendelse herom er efter forslaget betinget af, at der fremsættes en anmodning, og at det kan anses som sikkert, at den pågældende er afgået ved døden. Endvidere forudsætter en sådan kendelse om dødsfald, at dødsattest ikke kan udstedes.

Bestemmelsens anvendelsesområde begrænses til de tilfælde, hvor der er praktisk vished for, at en person er afgået ved døden. Kan det ikke anses for sikkert, at en person er død, må man falde tilbage på reglerne i lov om borteblevne.

Sikkerhed for død vil almindeligvis kunne stateres ved skibskatastrofer under omstændigheder som f.eks. ved »Estonia's« og »Hans Hedtoft's« forlis, hvor et skib forliser i et iskoldt hav, eller såfremt et skib eller fly totalt udbrænder, uden at der er efterladt nødvendige kendetegn til identifikation af de ombordværende, eller efter omstændighederne såfremt en person ifølge vidneudsagn er faldet over bord om vinteren i rum sø og ikke har kunnet findes.

I modsætning til dødsformodningsdomme i medfør af lov om borteblevne forudsætter kendelse om dødsfald ikke forudgående offentlig indkaldelse. En sådan indkaldelse er unødvendig, henset til de omstændigheder, der forudsættes at foreligge, for at kendelse kan afsiges.

Kendelse om dødsfald kan alene afsiges efter en anmodning, der vil kunne fremsættes af enhver, som har retlig interesse i afgørelsen om dødsfaldet.

Såvel en kendelse om, at en person skal anses for død, som en kendelse, der afviser at fastslå dødsfaldet, kan ved kære indbringes for højere ret efter de almindelige regler. Retlig interesse vil i særdeleshed kunne være til stede hos ægtefælle, arvinger, legatarer, kreditorer eller et forsikringselskab, for hvem det efter afsigelse af en dødsfaldskendelse kan komme på tale at skulle udbetale en livsforsikringssum.

Afsiger skifteretten kendelse om dødsfald, er retsvirkningen heraf, at den pågældende person skal anses for død i enhver henseende. Forsikringselskaber, pensionskasser m.fl. vil således umiddelbart blive forpligtet efter afgørelsen. Ligeledes vil en eventuel efterlevende ægtefælle kunne indgå nyt ægteskab. Retsvirkningerne af en kendelse om dødsfald vil således svare til, hvad der gælder ved dødsformodningsdomme i medfør af lov om borteblevne.

Stk. 2 fastslår, at kendelsen skal indeholde en angivelse af tidspunktet for dødens indtræden. Kan et sandsynligt dødstidspunkt fastsættes, anvendes dette. Kan et sådant tidspunkt ikke fastsættes, angives det tidligste tidspunkt, hvor personen efter det oplyste var død, f.eks. det tidspunkt, hvor vidner har iagttaget og identificeret et lig.

Bestemmelsen svarer til § 5 i betænkningens lovudkast.

Til § 6

Bestemmelsen fastlægger retsstillingen i den yderst usandsynlige situation, at en person, der er afsagt dødsfaldskendelse over, alligevel skulle vise sig at være i live.

Skulle en sådan situation opstå, finder reglerne i kapitlerne 4 og 6 i lov om borteblevne anvendelse. Dette indebærer, at der i relation til tilbagesøgningsreglerne må sondres mellem, om den borteblevne er arvelader eller arving. Arveladeres retsstilling reguleres ved borteblevnelovens kapitel 4, medens retsstillingen for borteblevne og forbigåede arvinger foreslås reguleret ved borteblevnelovens kapitel 6 og § 104 i nærværende lovforslag.

En arvelader, der er afsagt dødsfaldskendelse over, vil herefter som udgangspunkt i medfør af borteblevnelovens § 18 i indtil 10 år fra det i § 5, *stk. 2*, fastsatte tidspunkt for dødens indtræden kunne kræve sine ejendele tilbage fra dem, der har fået dem udlagt som arv m.v. Tilbagesøgningsreglerne ved dødsfaldskendelse svarer således i denne henseende til de regler, der gælder ved tilbagesøgning af ejendele, når der er afsagt dødsformodningsdom efter borteblevnelovens kapitel 2.

For forbigåede arvinger foreslås imidlertid tilbagesøgningsreglerne i denne lov gennem henvisningsreglerne i borteblevnelovens kapitel 6 at skulle gælde. Forslaget herom er nyt i forhold til betænkningen, men er medtaget for at imødegå den lovkonfliktsituation, der ellers ville kunne opstå mellem borteblevnelovens tilbagesøgningsregler og dette lovforslags tilbagesøgningsregler i § 104. Efter forslaget til nyaffattelse af borteblevnelovens § 25, *stk. 2*, indebærer dette bl.a., at nærværende lovforslags